

w sprawie oceny programowej kierunku informatyka prowadzonego w Filii w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk ścisłych i przyrodniczych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku informatyka prowadzonego w Filii w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Filii w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku nie w pełni umożliwia studentom kierunku informatyka osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787 z późn. zm.), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry,
 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. nieprawidłowo przyporządkowano kierunek do kilku dodatkowych dyscyplin reprezentowanych w programie studiów w zakresie marginalnym i dotyczących zapewnienia studentom wykształcenia ogólnego, w tym językowego;

2. efekty uczenia się dotyczące wiedzy i umiejętności z zakresu logiki i teorii mnogości nie uwzględniają zastosowań w informatyce. Niewłaściwa jest także koncepcja rozproszenia wiedzy i umiejętności z tego zakresu na różne zajęcia;
3. obecnie obowiązująca koncepcja kształcenia, cele kształcenia i efekty uczenia się są dość ambitne i nie uwzględniają rzeczywistości, w jakiej funkcjonuje Filia oraz kierunek informatyka, w szczególności nie biorą pod uwagę możliwości osób podejmujących studia oraz ich słabego przygotowania matematycznego czy bardzo nielicznej kadry z wykształceniem informatycznym zatrudnionej w Filii.

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała, że:

1. dokonano zmiany przyporządkowania kierunku do dyscyplin. Obecnie są to jedynie dyscypliny informatyka, informatyka techniczna i telekomunikacja oraz matematyka. Nowe przyporządkowanie kierunku do dyscyplin jest prawidłowe;
2. do programu studiów wprowadzono osobne zajęcia, w ramach których przekazywane będą treści z zakresu logiki i teorii mnogości wraz z ich zastosowaniami w informatyce. Działanie to jest prawidłowe. Planowane jest także opracowanie nowych efektów uczenia się (patrz punkt kolejny), w tym dotyczących wiedzy i umiejętności z zakresu logiki i teorii mnogości oraz ich zastosowań w informatyce;
3. kierunkowy zespół dydaktyczny rozpoczął prace nad założeniami nowej koncepcji kształcenia. Planuje się także opracowanie nowych efektów uczenia się oraz nowego programu studiów, który ma obowiązywać od roku akademickiego 2022/2023.

Przedstawione założenia planu naprawczego są poprawne, jednak skuteczność planowanych działań będzie można ocenić dopiero w przyszłości.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. treści programowe zdefiniowane w programie studiów znacznie przekraczają możliwości ich realizacji w przyjętych ramach czasowych. Potwierdza to obserwowany stopień realizacji założonego programu;
2. program nie precyzuje efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć oraz sposobów ich weryfikacji. Dla wielu zajęć wskazano, że w ramach ich realizacji są nauczane umiejętności praktyczne. Program jednak nie precyzuje jakie to umiejętności, jak mają być nauczane oraz weryfikowane, ani na jakiej podstawie oszacowano wymiar poświęconego im czasu i pracy;
3. program nie precyzuje efektów uczenia się dla praktyk, co w konsekwencji uniemożliwia właściwy nadzór nad ich realizacją. Treści przypisane programem do modułu praktyk, któremu odpowiadają w sumie 30 pkt ECTS są niewspółmiernie małe do wymiaru tego modułu;
4. program nie spełnia wymagań prawnych w zakresie wymiaru zajęć do wyboru oraz zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych.

W odpowiedzi na raport Uczelnia przedstawiła szczegółowy plan działań naprawczych i opis reformy programu studiów na kierunku informatyka. Zmiany mają być głębokie i kompleksowe, a w szczególności dotyczyć m.in.: modyfikacji treści programowych, zmiany oferty zajęć do wyboru, weryfikacji listy zajęć, które kształtują umiejętności praktyczne, zmian organizacji i realizacji praktyk zawodowych, wprowadzenia zajęć kierunkowych w języku angielskim czy opracowania nowych sylabusów poszczególnych zajęć. Zaproponowane zmiany uwzględniają uwagi i zastrzeżenia zawarte w raporcie zespołu oceniającego. Planowane zmiany zmiernie zmierzają w dobrym kierunku. Część z nich może zostać niebawem wprowadzona, ale pełna realizacja tych najważniejszych wymaga czasu. Harmonogram przygotowanego planu

naprawczego obejmuje lata 2021-2023. W szczególności w lutym 2022 roku planuje się zatwierdzenie nowego programu studiów.

Działania zaplanowane przez Uczelnię pozwoliły na podniesienie oceny stopnia spełnienia kryterium 2. z kryterium niespełnione na kryterium spełnione częściowo.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. z analizy wybranych prac etapowych, na których często pojawiają się zadania elementarne wynika, że dla wielu zajęć założony program jest realizowany w niewielkim stopniu. Nieprawidłowości w faktycznej weryfikacji osiągnięć studentów (w rodzaju powtarzania zadań w kolejnych etapach) prowadzą do tego, że wyniki są niemiernodajne;
2. analiza prac dyplomowych potwierdza niski poziom kompetencji absolwentów kierunku. W szczególności zawartość merytoryczna tych prac nie potwierdza osiągnięcia przez studentów założonych w programie efektów uczenia się. Jednocześnie prace te były akceptowane, co w wielu wypadkach nie powinno mieć miejsca, oraz nierzadko otrzymywały wysokie oceny, co wskazuje na niewłaściwą realizację procedur dyplomowania.

W odpowiedzi na raport Uczelnia przedstawiła szczegółowy plan działań naprawczych dotyczących zakresu oceny kryterium 3. Zmiany mają w szczególności dotyczyć m.in.: opracowania nowych zasad dyplomowania, podniesienia wymagań stawianych pracom dyplomowym, właściwej konstrukcji i oceny prac etapowych, przygotowania repozytorium prac etapowych, wprowadzenia procedury przeglądu i weryfikacji prac etapowych. Zaproponowane zmiany uwzględniają uwagi i zastrzeżenia zawarte w raporcie zespołu oceniającego. Planowane zmiany zmierzają w dobrym kierunku. Część z nich może zostać niebawem wprowadzona, ale pełna realizacja tych najważniejszych wymaga czasu. W szczególności dopiero za ok. 2 lata będzie można stwierdzić, czy poprawiła się jakość prac dyplomowych i czy sposób ich oceny jest odpowiedni. Działania zaplanowane przez Uczelnię pozwoliły na podniesienie oceny stopnia spełnienia kryterium 3. z kryterium niespełnione na kryterium spełnione częściowo.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. liczebność kadry zatrudnionej w Filii jest niewystarczająca i nie zapewnia stabilności procesu kształcenia (tylko jedna z osób pracujących w Filii i prowadzących zajęcia mieszka na stałe w Wilnie);
2. część z obecnych pracowników Filii prowadzących zajęcia na kierunku informatyka jest nadmiernie obciążona obowiązkami dydaktycznymi i organizacyjnymi;
3. niewystarczająca jest liczba nauczycieli akademickich związanych z kierunkiem mających doświadczenie zdobyte w branży IT;
4. brak regularności hospitowania zajęć oraz wyciągania z nich odpowiednich wniosków, w tym dotyczących stopnia realizacji przyjętego programu studiów.

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała, że:

1. czynione są starania, aby w Filii w Wilnie zatrudnić dodatkowe osoby. Planuje się przeprowadzenie konkursu na stanowisko dydaktyczne skierowane do osób mogących prowadzić zajęcia na kierunku informatyka. Skuteczność tych działań będzie można ocenić dopiero w przyszłości;
2. dokonuje się przeglądu przydziału zajęć dydaktycznych. Planuje się powierzenie części zajęć dydaktycznych osobom spoza Uczelni zatrudnionych na podstawie umów cywilno-

- prawnych, co ma odciążyć część nauczycieli akademickich, w tym zmniejszyć ich zbytne zaangażowanie w prowadzenie zajęć na kierunku informatyka. Skuteczność tych działań będzie można ocenić dopiero w przyszłości;
3. planuje się włączyć w prowadzenie zajęć na kierunku informatyka osoby z branży IT, w tym będących przedstawicielami firm z Wilna, innych części Litwy i z Polski. Skuteczność planowanych działań będzie można ocenić dopiero w przyszłości;
 4. przeprowadza się hospitacje zajęć pracowników, co poparto dokumentami (ok. miesiąc przed wizytacją przeprowadzono 2 hospitacje zajęć prowadzonych przez pracowników Filii w Wilnie). Zamierza się zwiększyć liczbę hospitacji zajęć na kierunku informatyka, w tym tych prowadzonych przez osoby niezatrudnione bezpośrednio w Filii w Wilnie. Skuteczność planowanych działań będzie można ocenić dopiero w przyszłości.

W odniesieniu do kryterium 6:

1. współpraca Filii w Wilnie z otoczeniem społeczno-gospodarczym z branży IT jest prowadzona wyłącznie w podstawowym zakresie, ograniczającym się przede wszystkim do realizacji praktyk zawodowych przez studentów we współpracujących przedsiębiorstwach. Przykłady współpracy, tj. wykłady otwarte czy wizyty studyjne, mają charakter głównie okazjonalny i jednorazowy, co jest niewystarczające w przypadku kierunku o profilu praktycznym i nie zapewnia możliwości udziału studentów z każdego rocznika w takich spotkaniach;
2. w związku z wprowadzeniem kształcenia zdalnego, studenci utracili kontakt z rynkiem pracy poza udziałem w praktykach zawodowych;
3. nie są organizowane targi pracy, spotkania z potencjalnymi pracodawcami, konferencje z udziałem przedstawicieli firm z branż IT, firmy nie proponują tematów prac dyplomowych, nie sugerują zmian w programie studiów, pomimo istnienia Rady Konsultacyjnej, która jednak ma w składzie tylko jedną osobę powiązaną z branżą informatyczną;
4. podejmowane przez Uczelnię działania mają zbyt wąski zakres dla kierunku informatyka i muszą zostać zintensyfikowane, aby umożliwić poprawne kształcenie na kierunku o profilu praktycznym.

W odpowiedzi na raport Uczelnia poinformowała, że:

1. planuje się organizację wielu cyklicznych spotkań studentów z przedstawicielami branży IT z Litwy, Polski i innych krajów. Spotkania te mają mieć formę zdalną lub stacjonarną.
2. projekt nowego programu studiów, w tym efektów uczenia się będzie szeroko konsultowany z firmami branży IT.
3. Skład Rady Konsultacyjnej ma zostać poszerzony o kolejnych przedstawicieli branży IT. Skuteczność planowanych działań będzie można ocenić dopiero w przyszłości.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. przyjęte w Uczelni formalne procedury oceny jakości kształcenia są w założeniu kompleksowe i systematyczne. W praktyce jednak ocena jest prowadzona w ramach Wydziału, a więc obejmuje jednocześnie wiele prowadzonych kierunków. Program studiów na kierunku informatyka nie podlega systematycznej i szczegółowej ocenie. W szczególności nie biorą w niej udziału interesariusze zewnętrzni;
2. prowadzona okresowa ocena dydaktycznych kompetencji kadry akademickiej jest niewystarczająca do oceny stopnia realizacji założonego programu. Aspekt ten nie podlega formalnym procedurom oceny jakości. Deklarowane przez pracowników nieformalne

- metody kontroli również nie przynoszą właściwych rezultatów. Wskutek tego niewielki stopień realizacji zakładanego programu nie został wykryty w ramach przyjętych procedur;
3. analogiczny zarzut dotyczy kontroli nad poziomem prac dyplomowych. Powyższe fakty dowodzą, że obowiązujące i praktykowane procedury oceny jakości i doskonalenia programu studiów są nieskuteczne. Wyniki okresowych zewnętrznych ocen jakości kształcenia spotykają się z reakcją Uczelni, jednak podejmowane działania są nieadekwatne do potrzeb i, przynajmniej w obszarach dotyczących programu studiów, nie eliminują wskazanych mankamentów.

W odpowiedzi na raport Uczelnia zapowiedziała doskonalenie i pełną realizację systemu zapewnienia jakości kształcenia w Filii, który został przyjęty ok. miesiąc przed przeprowadzoną wizytacją i nie zaczął jeszcze w pełni działać. Opracowane i przyjęte procedury mają być doskonałe, rozszerzone i konsekwentnie realizowane. Działania naprawcze w tym zakresie mają dotyczyć m.in. wprowadzenia okresowego przeglądu prac etapowych, poszerzenia zespołu ds. jakości kształcenia Filii o osobę prowadzącą zajęcia na kierunku informatyka, uwzględniania rekomendacji wydanych przez zespół ds. jakości kształcenia w Filii. Przyjęty tuż przed wizytacją system zapewnienia jakości kształcenia w Filii zawiera też procedury związane z monitorowaniem realizacji przyjętych programów studiów. Kształt tego systemu jest odpowiedni, a jego planowane doskonalenie zmierza w dobrym kierunku. Efekty działania zmodyfikowanego systemu będą widoczne dopiero w przyszłości. Działania zaplanowane przez Uczelnię pozwoliły na podniesienie oceny stopnia spełnienia kryterium 10. z kryterium niespełnione na kryterium spełnione częściowo.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. efekty uczenia się z zakresu logiki i teorii mnogości powinny zostać rozszerzone o zastosowania w informatyce;
2. należy dokonać urealnienia celów, koncepcji kształcenia oraz związanych z nimi efektów uczenia się, tzn. dostosowania ich do warunków w jakich funkcjonuje Filia oraz kierunku informatyka, a w szczególności do możliwości osób podejmujących studia oraz ich słabego przygotowania matematycznego czy bardzo nielicznej kadry z wykształceniem informatycznym zatrudnionej w Filii w Wilnie.

W odniesieniu do kryterium 2:

Zaleca się konsekwentną realizację, przedstawionego w odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego, planu naprawczego programu studiów, którego harmonogram obejmuje lata 2021-2023 i którego głównym zadaniem ma być opracowanie i przyjęcie nowego programu studiów dla kierunku informatyka, w szczególności:

1. zapewnić możliwość realizacji treści programowych przy uwzględnieniu czasu trwania studiów oraz stawianych kandydatom na studia wymogów rekrutacyjnych;
2. przypisać efekty uczenia się do poszczególnych zajęć określonych w programie studiów, w tym dla praktyk zawodowych oraz ustalić sposoby ich należytej weryfikacji;
3. dokonać zmiany oferty zajęć do wyboru oraz zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, w taki sposób, aby spełnić w tym zakresie obowiązujące wymagania prawne;

4. prawidłowo określić listę zajęć, które kształtują umiejętności praktyczne;
5. zmienić organizację i realizację praktyk zawodowych oraz przyporządkować im należytą liczbę punktów ECTS, w taki sposób, aby spełnić w tym zakresie obowiązujące wymagania prawne;
6. wprowadzić zajęcia kierunkowe w języku angielskim, co podniesie umiejętności językowe studentów i ułatwi im pracę w branży IT.

W odniesieniu do kryterium 3:

Zaleca się konsekwentną realizację przedstawionego w odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego planu naprawczego dotyczącego zakresu kryterium 3., którego harmonogram obejmuje lata 2021-2023, w szczególności:

1. opracowanie i wdrożenie nowych procedur dyplomowania oraz zasad oceniania prac dyplomowych, które podniosą wymagania stawiane autorom prac dyplomowych, doprowadzą do podwyższenia jakości tych prac oraz do ich odpowiedniej oceny przez opiekunów prac i recenzentów;
2. właściwą konstrukcją i rzetelną ocenę prac etapowych;
3. przeprowadzanie regularnego przeglądu ocenionych prac etapowych i dyplomowych.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. zwiększenie liczby pracowników Zakładu Informatyki Filii w Wilnie: i) dla których Uczelnia będzie podstawowym miejscem pracy, ii) które mają doświadczenie w pracy dydaktycznej i naukowej związanej z informatyką iii) oraz będą osobami mieszkającymi na miejscu, a tym samym będą miały ciągły kontakt ze studentami;
2. bardziej równomierne rozłożenie obowiązków dydaktycznych i organizacyjnych wśród pracowników Zakładu Informatyki Filii w Wilnie i wyeliminowanie ich przeciążenia;
3. wprowadzenie do kadry dydaktycznej na kierunku informatyka większej liczby osób mających doświadczenie praktyczne zdobyte w branży IT;
4. dokonywanie w ramach hospitacji regularnej oceny kompetencji kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne na kierunku informatyka (dotyczy to zarówno osób zatrudnionych w Filii, jak i poza jej strukturami) oraz wyciąganie z niej odpowiednich wniosków, w tym na temat sposobu realizacji przyjętego programu studiów.

W odniesieniu do kryterium 6:

1. intensyfikację działań mających na celu umożliwienie studentom bieżącego kontaktu z rynkiem pracy i nowoczesnymi osiągnięciami branży IT poza praktykami zawodowymi. Podejmowane działalności powinny mieć charakter cykliczny, aby studenci każdego z roczników mogli w nich uczestniczyć;
2. podjęcie działań umożliwiających studentom odbywanie spotkań z pracodawcami w formie zdalnej, także po powrocie do kształcenia w formie stacjonarnej, dzięki czemu będą mogli oni zapoznać się z profilami działalności firm także poza miejscem zamieszkania oraz firm zagranicznych, co może korzystnie wpłynąć na kompetencje językowe studentów;
3. włączenie przedstawicieli rynku pracy w analizowanie programu studiów, w tym w konstruowanie efektów uczenia się na kierunku informatyka, co jest szczególnie ważne ze względu na jego profil praktyczny;
4. włączenie do składu Rady Konsultacyjnej większej liczby członków związanych bezpośrednio z informatyką i przedstawicieli firm z branży IT.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się konsekwentną realizację i doskonalenie przyjętego ok. miesiąc przed przeprowadzoną wizytacją systemu zapewnienia jakości kształcenia w Filii, który nie zaczął jeszcze w pełni działać, w szczególności:

1. przeprowadzanie systematycznej i szczegółowej oceny programu studiów na kierunku informatyka oraz stopnia jego realizacji, w tym we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi;
2. przeprowadzanie okresowej oceny kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej ze szczególnym uwzględnieniem oceny stopnia realizacji założonego programu studiów;
3. opracowanie i wdrożenie procedur przeglądu i weryfikacji ocenionych prac etapowych i dyplomowych;
4. poszerzenie zespołu ds. jakości kształcenia Filii o osobę prowadzącą zajęcia na kierunku informatyka oraz uwzględnianie rekomendacji wydawanych przez ten zespół.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie ocenające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie ocenające kierunku informatyka na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2022/2023.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu w Białymstoku.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek